

Datum 2025-10-27

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A609.049/2025

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ju.birs@regeringskansliet.se

Er referens Ju2025/01973

Promemorian Tillfällig verkställighet av svenska fängelsestraff utomlands

Sammanfattning av Polismyndighetens synpunkter

Polismyndigheten har i huvudsak ingen erinran mot förslagen i promemorian men ser att det finns vissa oklarheter och utmaningar när det gäller handläggningen av utlänningsärenden i fall där en utlänning tillfälligt vistas i en anstalt utomlands. Dels är det osäkert om förslagen är förenliga med utlänningslagen (2005:716) i dess nuvarande lydelse, dels bör vissa frågor övervägas ytterligare för att minimera den negativa påverkan som en anstaltsplacering utomlands kan väntas ha på Polismyndighetens arbete med att verkställa en efterföljande utvisning eller avvisning. Synpunkterna utvecklas vidare nedan.

Polismyndighetens synpunkter

Omständigheter som ska beaktas inför ett beslut om framställning (avsnitt 7.3.2) och Likvärdighet kan uppnås genom valet av intagna som överflyttas (avsnitt 8)

Polismyndigheten är positiv till bedömningen att ett pågående utlänningsärende, eller kännedom om att ett sådant ärende kan förväntas initieras inom kort, är omständigheter som kan behöva beaktas vid bedömningen av om det ska göras en framställning om tillfällig verkställighet av ett fängelsestraff utomlands. Polismyndigheten delar vidare uppfattningen att Kriminalvården i så stor utsträckning som möjligt bör avstå från att göra en framställning i sådana fall. På så sätt minimeras antalet fall där Polismyndigheten måste vidta åtgärder för att förbereda en utvisning eller avvisning av en utlänning samtidigt som utlänningsvården vistas i en anstalt utomlands. Sådana åtgärder kan i annat fall antas medföra utmaningar för Polismyndigheten (se vidare nedan under avsnitt 7.4) och det bör därför

förtydligas i författningstext eller förarbeten att de aktuella omständigheterna ska tillmätas betydelse.

Verkställighet av ett fängelsestraff ska inte inledas eller avslutas i en anstalt utomlands (avsnitt 7.4)

Polismyndigheten välkomnar förslaget att verkställighet av ett fängelsestraff inte ska avslutas i en anstalt utomlands. De utmaningar som myndigheten framförde i sitt remissvar avseende promemorian Hyra anstaltsplatser utomlands (Ds 2025:1) kan i och med detta förslag antas bli mindre omfattande än väntat. I fall där förberedelser inför en avvisning eller utvisning behöver påbörjas under tiden som en utlänning befinner sig i en anstalt utomlands kvarstår dock praktiska svårigheter och osäkerheter. I den nuvarande promemorian föreslås t.ex. att verkställighet av ett fängelsestraff utomlands inte ska upphöra senare än en månad före den tidigaste dagen för villkorlig frigivning. Idag underrättas Polismyndigheten sex månader innan en anstaltsvistelse upphör i syfte att myndigheten ska kunna påbörja det migrationsrättsliga verkställighetsarbetet. Det gör att det ofta är möjligt att verkställa ett utvisningsbeslut samma dag som den villkorliga frigivningen börjar, eller i nära anslutning till den dagen. För att undvika att utvisningsprocesser fördröjs, ökade kostnader eller andra oförutsedda konsekvenser anser Polismyndigheten att en utlänning, i dessa fall, bör återföras till Sverige tidigare än en månad före dagen för villkorlig frigivning.

Transporter i den mottagande staten (avsnitt 7.13.4)

Enligt 9 kap. 12 och 13 §§ utlänningslagen är det i de flesta fall Polismyndigheten som ansvarar för att omhänderta en utlänning om det är nödvändigt för att genomföra förberedande åtgärder inför att ett beslut om utvisning eller avvisning ska verkställas. Det kan t.ex. vara fråga om att transportera utlänningen till en ambassad i syfte att införskaffa en resehandling. I promemorian föreslås att det mottagande landet ska ansvara för dessa transporter vilket underlättar Polismyndighetens uppdrag. Det kan dock inte uteslutas att myndigheten kommer att behöva vidta förberedande åtgärder utomlands i vissa fall, vilket kan medföra ökade kostnader och ett större behov av polisiära resurser. En utländsk ambassad i ett mottagande land kan t.ex. behöva vara ackrediterad för Sverige för att ta emot utlänningen. Om så inte är fallet måste resehandlingar ordnas på annat sätt vilket kan komma att kräva att Polismyndigheten vidtar åtgärder.

Migrationsrättsliga frågor (avsnitt 8)

Som Polismyndigheten framförde i sitt remissvar avseende promemorian Hyra anstaltsplatser utomlands (Ds 2025:1) innebär det en ny ordning att tillämpa det nationella migrationsrättsliga regelverket avseende en utlänning som befinner sig utomlands. Myndigheten anser även nu att de frågor som

uppkommer med anledning av detta inte har utretts tillräckligt vilket riskerar att medföra oförutsedda konsekvenser eller osäkerhet i rättstillämpningen. Enligt Polismyndighetens uppfattning är det tveksamt om det kan anses att ett beslut om avvisning eller utvisning inte är verkställt i enlighet med 12 kap. 21 § utlänningslagen trots att utlänningen faktiskt har lämnat landet när denne verkställer fängelsestraff enligt den föreslagna lagen. För att undvika osäkerhet förordar myndigheten att det görs ett tillägg i det undantag som följer av 12 kap. 21 § andra meningen utlänningslagen.

Yttrandet har beslutats av juristen Elin Schmid efter föredragning av juristen Gabriel Eriksson. Biträdande rättschefen Sofie Lindblom har deltagit vid den slutliga handläggningen.

POLISMYNDIGHETEN

Elin Schmid

Gabriel Eriksson

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli